

Красовська Ольга Олександрівна, д.пед.н., професор, завідувач кафедри початкової та дошкільної освіти, krasovskaoo@i.ua, **Міськова Наталія Миколаївна**, к.пед.н., доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, n.miskova@i.ua, **Хом'як Ольга Анатоліївна**, к.пед.н., доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти (Міжнародний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне), olya.homyak@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЙ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** У статті розкрито особливості формування предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти засобами контекстних освітніх технологій. Предметну мистецьку компетентність майбутніх вихователів розглянуто як здатність до використання специфічного мистецького тезаурусу, який відображає систему знань про цілісність художньої культури; вміння розуміти, інтерпретувати, емоційно оцінювати твори мистецтва та естетичні явища на основі власних світоглядних уявлень та ціннісних орієнтацій; збагачення художньо-естетичного досвіду через опанування творчими вміннями з метою мистецького саморозвитку особистості.*

***Ключові слова:** предметна мистецька компетентність, вихователі, заклади дошкільної освіти, технології контекстного навчання.*

Krasovska Olha Oleksandrivna, Doctor of Pedagogical Sciences, Profesor, Head of the Department of Primary and Pre-school Education, krasovskaoo@i.ua, **Miskova Nataliia Mykolaivna**, Ph.D in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department of Primary and Pre-school Education, n.miskova@i.ua, **Homiak Olha Anatoliivna**, Ph.D in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of Department of Primary and Pre-school Education (Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities, Rivne), olya.homyak@gmail.com

FORMING OF SUBJECT ARTISTIC COMPETENCE OF FUTURE EDUCATORS OF ESTABLISHMENTS OF PRESCHOOL EDUCATION BY FACILITIES OF TECHNOLOGIES OF CONTEXT STUDIES

Abstract

***Introduction.** The article deals with the development peculiarities of the subject artistic competence of future preschool teachers in the field of artistic*

and aesthetic education of children by means of contextual educational technologies. The students in question were being observed during the classes of *Fundamentals of Fine Arts with Methodology*, the lessons of *Decorative Arts with Methodology* as well as the *Artistic Production and Design Fundamentals* sessions. The purpose of the article is to reveal the methodology of contextual learning technologies implementation into the process of future preschool educators training and check their effectiveness in the realm of children's artistic and aesthetic education experimentally. In the course of the research, we used such methods as analysis and synthesis of psychological, pedagogical, and art sources, as well as studying and generalization of the current state of future preschool teachers professional training in the field of artistic and aesthetic education.

Purpose. The purpose of the study is to reveal the peculiarities of the implementation of context-based learning technologies in the process of training future preschool teachers in the field of artistic and aesthetic education during the *Fundamentals of Fine Arts with Methodology* classes, the lessons of *Decorative Arts with Methodology* as well as the *Artistic Production and Design Fundamentals* sessions.

Methods. To solve the given tasks, the following investigation methods were used: theoretical – scientific analysis and synthesis of psychological, pedagogical, and artistic sources, as well as the Internet resources; empirical – tests, interview, questionnaire and expert marking, pedagogical experiment with the qualitative and quantitative analysis of the results. Data integrity was checked by statistical criterion of Kolmogorov-Smirnov and by linear correlation method of K. Pearson. Apart from that, the method of E. Pustyl'nic was utilized for checking the accordance of empirical data to the laws of normal distribution and factor analysis (with the help of pack SPSS Statistics 17.0).

Results. The implementation of contextual education technologies is executed in three stages: informational-operational, activity-technological, and reflexive-creative. The program of pedagogical experiment included three interrelated stages, which provided for the consistent implementation of the educational program for students of specialty 012 «Preschool education»: 2014–2015 academic year (adaptation-information stage); 2016–2017 academic year (activity and technological stage); 2018–2019 academic year (reflexive-creative stage). Each of the stages incorporated the developed examining tasks with the defined contents. We have refined and expanded the content of each stage, and defined the pedagogical conditions for the formation of subjective artistic competence of future preschool teachers.

Originality. Modern methodological approaches to providing proper training for future preschool education specialists require a reorientation to an individually differentiated, personally oriented model of learning; introduction of methods and means of checking students' knowledge; organization of self-education activities. For this purpose, there have been developed interactive

methodical complexes on different disciplines, which, according to modern requirements, are given to students electronically on a CD, or in the form of an Internet page in the university e-library. The structure of each complex includes various educational materials, such as printed hand-outs, video materials, computer training programs – that is, traditional elements and informational-methodical resources – electronic guidelines, multimedia manuals, reference systems, training programs for the consolidation of knowledge, and control programs for its checking. To develop such programs, we used Microsoft Word packages, Excel, Microsoft Power Point, Corel Draw, Open Office, or impress, Teach Book Constructor.

Conclusion. *The implementation of context technologies in the process of professional training of 012 «Preschool education» students lead to the increase in qualitative indicators of the subject competence of future preschool educators in the artistic and aesthetic education of children. According to the results of the experimental activities that we have carried out on the formation stage, a considerable part of the future preschool educators from the experimental group demonstrated a constructive, productive, and creative level of the subject artistic competences, striving for the quality fulfillment of the professional tasks, orientation for pedagogical cooperation, ability to argue their own opinions with the aim of achieving the goals of the artistic and aesthetic activities. With such a level of diligence and motivation, a person possesses already defined artistic interests, is oriented on cultural values, and perseveres in achieving the goals of the pedagogical activities.*

Keywords: *subject artistic competence, educators, establishments of preschool education, technology of context studies.*

Під технологіями контекстного навчання, на думку М. Буланової-Топоркової розуміється конструювання такої моделі освітнього процесу, яка формує предметний та соціальний зміст професійної діяльності, забезпечуючи умови трансформації навчальної діяльності студента до професійної діяльності фахівця [1, с. 12]. Контекстні технології у професійній підготовці педагога характеризуються такими положеннями :

- перенесенням акцентів з викладацької діяльності педагога закладу вищої освіти на пізнавальну діяльність студента, його творчість, активність;
- діалоговою взаємодією в системі «викладач – студент» на засадах взаєморозуміння, відкритості, довіри, стимулювання і підтримки пізнавальної творчості та процесу формування професійних особистісних рис і якостей;
- забезпеченням психолого-педагогічних умов, форм і методів навчальної діяльності, які сприяють формуванню професійних компетентностей, загальних і професійних здібностей, соціальних якостей особистості, набуття досвіду творчої діяльності.

Контекстні технології освіти дозволяють створити умови для взаємопроникнення навчальної і майбутньої фахової діяльності, як одного із

способів досягнення професійної компетентності. Їх роль полягає у здійсненні навчально-виховного процесу за допомогою впровадження до форм і методів навчальної діяльності в умовах закладу вищої освіти дійсних зв'язків і стосунків, розв'язання конкретних професійних завдань, які потребують сформованості низки компетентностей фахівця, стверджує А. Вербицький [2, с. 24]. Компетентнісне навчання лежить в основі процесу професійної підготовки майбутнього педагога, доводять D. Mc. Clelland, B. Mansfield [3], D. Raven, T. Hoffinan, M. Linard [4], H. Silver [5], R. E. Slavin [6].

Контекстне навчання, вважає С. Скворцова [7, с. 69], є формою реалізації динамічної моделі руху діяльності студентів: від власної навчальної діяльності (наприклад, в формі лекцій) через квазіпрофесійну (ігрові форми, спецкурси) і навчально-професійну (науково-дослідницька робота: курсові та дипломні роботи, педагогічна практика й тощо) до власне професійної діяльності. Основною характеристикою освітнього процесу контекстного типу є моделювання предметного і соціального змісту майбутньої фахової діяльності через відтворення реальних професійних ситуацій. Базовими формами контекстного навчання є: навчальна діяльність академічного типу (лекційні, семінарські, практичні, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота); квазіпрофесійна діяльність (ділові ігри, ігрові форми занять); навчально-професійна діяльність (науково-дослідницька робота, виробнича практика). У якості перехідних від однієї базової форми до іншої виступають такі форми: лабораторно-практичні заняття; імітаційне моделювання; аналіз ситуацій професійної діяльності; розігрування ролей; спецкурси і спецсемінари.

Різномічні аспекти професійної підготовки студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» розкриваються у сучасних наукових педагогічних дослідженнях, проте проблема формування предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів дошкільних закладів до художньо-естетичного виховання дітей засобами контекстних технологій освіти не була ще ретельно досліджена.

Метою нашого дослідження є розкриття особливостей впровадження технологій контекстного навчання у процесі професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів у галузі художньо-естетичного виховання на заняттях з навчальних дисциплін «Основи образотворчого мистецтва з методикою навчання», «Декоративне мистецтво з методикою навчання», «Художня праця і основи дизайну» та перевірити їх ефективність експериментальним шляхом.

У ході дослідження проблеми були використані методи аналізу та синтезу психолого-педагогічних, мистецтвознавчих джерел, вивчення та узагальнення сучасного стану професійної підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів у галузі художньо-естетичного виховання; аналіз, порівняння і класифікація для визначення сутнісних характеристик, кри-

теріїв і рівнів предметної мистецької компетентності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до художньо-естетичного виховання; педагогічний експеримент з якісним і кількісним аналізом результатів, зокрема статистичний критерій Колмогорова-Смирнова.

Суб'єктами дослідження були студенти спеціальності 012 «Дошкільна освіта» 20–22 річного віку, які навчаються на 3–5 курсах. Всього до експерименту було залучено 606 студентів, з яких 298 студенти склали експериментальну групу і 308 – контрольну. У професійній підготовці студентів експериментальної групи було впроваджено комплекс контекстних технологій освіти, які гіпотетично мали вплинути на зростання якісних і кількісних показників сформованості предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів дошкільних закладів до художньо-естетичного виховання дітей [8].

Для проведення педагогічної діагностики предметної мистецької компетентності студентів педагогічних факультетів до художньо-естетичного виховання дітей дошкільного віку було проведено педагогічний експеримент на базі закладів вищої освіти України, до якого було залучено 606 студентів Житомирського державного університету імені Івана Франка, Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка, ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне), Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк), Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. На першому етапі педагогічного експерименту було здійснено діагностику рівнів предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів до художньо-естетичного виховання дошкільників, відповідно до розроблених критеріїв і показників. Результати діагностики зумовили необхідність упровадження контекстних технологій освіти у процес формування предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у три етапи: інформаційно-операційний, діяльнісно-технологічний, рефлексивно-творчий [8].

Метою першого етапу – *інформаційно-операційного* (III курс) – було передбачено формування уявлення у студентів про майбутню професію вихователя закладу дошкільної освіти, специфіку художньо-естетичного виховання дітей дошкільного віку та особливості засвоєння системи психолого-педагогічних і методико-мистецьких знань, практичних художньо-творчих компетентностей, опанування мистецьких технік [8, с. 267].

Головна умова успішної реалізації мети інформаційно-операційного етапу – створення інноваційного середовища професійної підготовки вихователів дошкільних закладів у галузі художньо-естетичного виховання, спрямованого на самореалізацію майбутнього фахівця на основі застосування контекстних технологій освіти. На цьому етапі у практиці викладання

дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» доречними бути такі педагогічні технології: проблемна лекція, за допомогою якої формується предметний контекст діяльності; практичне заняття з елементами дискусії, рольових та імітаційних ігор, моделювання майбутньої професійної діяльності, що сприяє формуванню не лише предметного, а соціального контексту майбутньої професійної діяльності; науково-дослідна робота студентів, проектна діяльність, педагогічна практика, курсові роботи.

На практичному занятті на тему: «Методи навчання образотворчого мистецтва» студентам було запропоновано взяти участь у дискусії: «Обґрунтуйте роль традиційних та сучасних інтерактивних методів і прийомів навчання образотворчого мистецтва» або ж варіант: «Доведіть доцільність продуктивних методів навчання: дослідницького, евристичного, проблемного викладу для активізації дитячої творчості. Розробіть завдання дослідницького, евристичного, проблемного характеру до занять опанування основ образотворчої грамоти: кольору, форми, композиції, об'єму, простору». Підготовчим етапом дискусії була самостійна робота над навчально-методичною літературою, під час якої студенти склали порівняльну характеристику цих методів і прийомів та обґрунтували найбільш ефективну точку зору; ілюстрували методику роботи, розв'язували конкретні методичні завдання [8, с. 289].

З метою ознайомлення з альтернативними педагогічними технологіями викладання мистецьких дисциплін у початковій школі, на практичному занятті було запропоновано тему: «Методика образотворчого мистецтва – педагогічна наука», серію завдань для опрацювання особливостей методики викладання образотворчого мистецтва з елементами альтернативних технологій в зарубіжній педагогіці. Зокрема, студенти підготувати повідомлення та реферати на теми: «Сучасна мистецька освіта в країнах Західної Європи: Великобританії, Нідерландів, Франції», «Художньо-естетична освіта в Японії», «Викладання мистецьких дисциплін у вальдорфській школі», «Мистецтво в системі освіти і виховання Марії Монтесорі». З метою обговорення повідомлень на задану тематику, було влаштовано групові та міжгрупові дискусії. Дискусії вважалися успішними, коли студенти отримували запитання завчасно і готували повідомлення, що дозволяло професійно дискутувати, використовуючи новий матеріал і конкретні факти [8, с. 290].

Відстоювання обраної позиції впроваджувалося під час практичного заняття із елементами імітаційних технологій, де студенти мали нагоду проілюструвати її на прикладі фрагментів занять або роботи над окремими видами художньо-творчих завдань. Практичні заняття носили практико-орієнтований характер: студенти не просто відтворювали знання, які отримали під час лекцій, а й висловлювали власну позицію, моделювали діяльність вихователя та дітей під час ситуації, що можлива на реальному занятті; здійснювали розбір конкретних методичних ситуацій, давали їм

оцінку з різних позицій – вихователя та методиста. Зазначимо, що розгортання ситуації, є, насамперед, невизначеним явищем і залежить від дій «вихователя» та дій «дітей»; у такий спосіб формується не лише предметний, а й соціальний контекст майбутньої професійної діяльності.

Метою другого – *діяльнісно-технологічного* етапу (IV курс) – було визначено формування у майбутніх вихователів дошкільних закладів здатності до реалізації функцій художньо-естетичного виховання та мистецької освіти дітей дошкільного віку, оволодіння ними загальнопедагогічними та специфічними художньо-творчими технологіями, нестандартними мистецькими техніками.

Для реалізації цієї мети було здійснено оптимальне поєднання теоретичної і практичної складових підготовки студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» до художньо-естетичного виховання, набуття ними загальних, фахових компетентностей, зокрема, педагогічної, психологічної, методичної, мистецької під час проведення аудиторних занять спецкурсу «Декоративне мистецтво з методикою навчання», «Художня праця і основи дизайну». Було створено художньо-мистецький культурний контекст навчання студентів, оптимізовано самостійну і науково-дослідну роботу, впроваджено технології контекстного навчання пов'язані з інтелектуальною колективною діяльністю, яка полягає в продукуванні колективної думки, пізнавальної дискусії: імітаційні вправи, аналіз виробничих ситуацій, тренінги. Так, навчально-педагогічні ігри використовувалися для вибору оптимальних рішень, що навчають методам і прийомам діяльності у спражніх умовах педагогічного процесу закладу дошкільної освіти і вимагали від студентів знань педагогіки, психології та методики навчання декоративного мистецтва [8, с. 298].

Метою третього – *рефлексивно-творчого* етапу (V курс) – було визначено формування у майбутнього вихователя здатності до рефлексії досвіду власної професійної діяльності, удосконалення умінь і навичок художньо-естетичного виховання та мистецької освіти в умовах дошкільного закладу.

Цю мету було реалізовано шляхом стабілізації і корекції сформованих психолого-педагогічних та методико-мистецьких знань і вмінь студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта», становлення індивідуального стилю професійної діяльності у галузі художньо-естетичного виховання, формування здатності оцінки і самооцінки набутого досвіду, закріплення вмінь і навичок самостійної та науково-дослідної роботи. Для цього розроблено спецкурс професійного спрямування «Художня праця і основи дизайну» із залученням контекстних технологій: художньо-мистецьку проектну діяльність, майстер-класи з основ народної творчості, опанування художніх технік, обміну педагогічним досвідом, «Творчу майстерню мистецької освіти студентів», педагогічне портфоліо вихователя закладу дошкільної освіти.

На зазначеному етапі було організовано і проведено серію лабораторних занять у формі майстер-класів з основ народної декоративно-прикладної творчості на основі використання продуктивно-творчих технологій образотворчого мистецтва. Тематика майстер-класів охоплювала напрями декоративно-прикладної художньої творчості: «Технологія писанкарства», «Технологія виготовлення витинанки», «Технологія розроблення ескізу для вітражу», «Технологія Петриківського розпису» [8, с. 298].

Під час лабораторно-практичного курсу художньо-педагогічної підготовки майбутніх вихователів практикувалися майстер-класи та творчі майстерні для опанування альтернативними технологіями «вальдорфської педагогіки» такого змісту:

- художньо-творча діяльність у вальдорфській педагогічній системі на основі відображення образів казок в живописній техніці акварелі «мокрим по-мокрому»; малювання восковими крейдами сюжету народної казки; живописне малювання з орієнтацією на характер кольорів;

- ліплення з глини на основі формування волі та розвиток відчуття форми; методика ліплення тварини з цілого шматка, передача жести, рухів; ліплення з воску як засіб розвитку дрібної моторики;

- створення чорно-білих графічних зображень; проведення гри «діалог з майстром» на основі творчості Вінсента Ван Гога виконати тушшю і певний мотив з натури у стилі майстра;

- переживання історії мистецтва для сучасної людини; знайомство з творчістю імпресіоністів та експресіоністів: виконання вправ з перетворення академічного зображення яблука у імпресіоністичне – відображення емоцій.

Новітні методичні підходи до забезпечення процесу професійної підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти вимагають переорієнтації на особистісно орієнтовану модель навчання; впровадження методів і засобів діагностики знань студентів; організації самоосвітньої діяльності. З цією метою було розроблено інтерактивні методичні комплекси навчальних дисциплін, які включають різні навчальні засоби – друковані, відеоматеріали, комп'ютерні навчальні програми – тобто традиційні елементи та інформаційно-методичні ресурси – це електронні посібники, мультимедійні посібники, довідково-інформаційні системи, тренувальні програми для закріплення знань, контрольні програми для їх перевірки. Для розробки програм використовувалися пакети Microsoft Word, Excel, Microsoft Power Point, Corel Draw, Open Office. orgImpress, Teach Book Constructor [8, с. 300].

Результати контрольного зрізу (табл. 1, рис. 1) засвідчили: у студентів експериментальної групи (ЕГ), де впроваджувались контекстні освітні технології, відбулися статистично достовірні зсуви у бік сформованості предметної мистецької компетентності порівняно із студентами контрольною групою (КГ).

Таблиця 1

Динаміка сформованості предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до і після експерименту

Рівні:	КГ				ЕГ			
	До експер. (n = 308)		Після експер. (n = 308)		До експер. (m=298)		Після експер. (m=298)	
	f	%	f	%	f	%	f	%
– продуктивно-творчий	37	12,0	26	8,6	40	13,3	64	21,5
– конструктивний	60	19,5	74	24,0	48	16,0	112	37,7
– репродуктивний	176	57,1	178	57,8	173	58,5	99	33,4
– елементарний	35	11,4	30	9,6	37	12,2	23	7,4

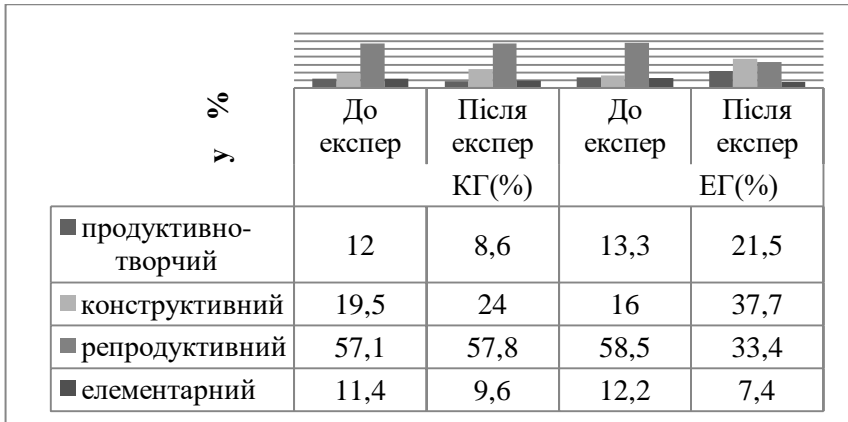

Рис. 1. Розподіл респондентів за рівнями сформованості предметної мистецької компетентності

Після завершення експерименту було простежено позитивну динаміку підвищення рівня предметної мистецької компетентності у студентів ЕГ у той час, як у КГ ці зміни виявилися менш значущими. Позитивна динаміка сформованості предметної мистецької компетентності майбутніх вихователів у галузі художньо-естетичного виховання свідчить про ефективність упровадження контекстних технологій. Це підтверджено результатами кількісного і якісного аналізу, зокрема, статистичним критерієм Колмогорова-

Смирнова. Вважаємо, що процес підготовки майбутніх вихователів дошкільних закладів після впровадження контекстних технологій навчання покращиться.

Список використаних літературних джерел

1. Буланова-Топоркова М. В. Педагогические технологии. М.: ИКЦ «МарТ», 2006. 336 с.
2. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе : контекстный подход. М., 1991. 200 с.
3. Clelland D. Mc., Mansfield B. *Testing for competence rather than for «intelligence»*. American psychologist. San Francisco, 1973
4. Raven D., Hoffman T., Linard M. Education, values and society: the objectives of education end the nature and development of competence. London, New York: The psychological corporation, 1977.
5. Silver H. Innovations in Teaching and Learning in Higher Education. URL: <http://www.edu.plymouth.ac.uk/itlthe/itlthe/conf2> (дата звернення: 14.05.2020).
6. Slavin R. E. Research On Cooperative Learning: an international perspective. *Scandinavian Journal of Educationale Research*, 1989, № 4, p. 476–484.
7. Скворцова С. О. Формування професійної компетентності майбутнього вчителя на засадах контекстного навчання. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*. 2010. С. 66–71.
8. Красовська О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: [монографія]. Рівне: О. Зень, 2017. 480 с.

References

1. Bulanova-Toporkova M. V. (2006). Pedagogiytheskye tehnology. M.: IKC «Mart» (In Russian).
2. Verbycky A. A. (1991). Aktyvnoe obutcenye v veshey shkole : kontekstny podhod. M. (In Russian).
3. Clelland D. Mc., Mansfield B. (1973). *Testing for competence rather than for «intelligence»*. American psychologist. San Francisco.
4. Raven D., Hoffman T., Linard M. (1977). Education, values and society: the objectives of education end the nature and development of competence. London, New York: The psychological corporation.
5. Silver H. *Innovations in Teaching and Learning in Higher Education*. URL: <http://www.edu.plymouth.ac.uk/itlthe/itlthe/conf2> (Last accessed: 14.05.2020).
6. Slavin, R. E. (1989). Research On Cooperative Learning: an international perspective. *Scandinavian Journal of Educationale Research*, 4, 476–484.
7. Skvortcova S. O. (2010). Formuvania profesiinoi kompetentnosti maibutnioho vchytelia na zasadakh kontekstnoho navchania. *Psyholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly (Psychological and pedagogical problems of rural school)*, 66–71 (In Ukrainian).
8. Krasovska O. O. (2017). Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly u haluzi mystetskoї osvity zasobamy innovatsiinykh tekhnolohii: monohrafiia. Rivne: O. Zen (In Ukrainian).

Стаття поступила в редакцію 19.05.2020 р.